(BW)

M Ø T E

i den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite

onsdag den 10. mars 1976 kl. 9.

Møtet ble ledet av formannen, Tor Oftedal.

Til stede var: Per Borten, Finn Gustavsen, Asbjørn Haugstvedt, Lars Korvald, Otto Lyng, Tor Oftedal, Erland Steenberg, Kåre Stokkeland, Paul Thyness, Kåre Willoch, Guttorm Hansen, Svenn Stray, Rolf Fjeldvær, Berge Furre, Valter Gabrielsen, Kåre Kristiansen, Håkon Kyllingmark, Gunnar Alf Larsen, Johan A. Vikan, Asbjørn Sjøthun (for Odd Lien), Ingvar Bakken (for Trygve Bratteli), Sverre L. Mo (for Jakob Aano).

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Utenriksminister Knut Frydenlund og havrettsminister Jens Evensen.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet:
Fra Utenriksdepartementet: Byråsjef Per Tresselt og personlig sekretær Arne Treholt.

Videre var til stede komiteens faste sekretær, Bernt Stangholm.

D a g s o r d e n :

Situasjonen foran havrettskonferansen i New York - orientering av havrettsminister Jens Evensen.

FORMANNEN: Møtet er innkalt etter anmodning av utenriksministeren for at havrettsminister Jens Evensen skal få gi en orientering om situasjonen foran havrettskonferansen i New York.

Jeg gir straks ordet til havrettsministeren.

(BW) STATSRÅD JENS EVENSEN: Det er fire hovedspørsmål jeg gjerne vil få orientere komiteen om. Det første gjelder status for de bilaterale fiskerigrenseforhandlingene, det andre gjelder innholdet av de foreløpige avtaleutkast som vi har utarbeidet i denne forbindelse. Det tredje er spørsmålet om en fullmaktslov, og det fjerde er en kort redegjørelse forut for den forestående New York-sesjon av FNs havrettskonferanse.

Når det gjelder det første spørsmålet, om de bilaterale fiskerigrenseforhandlingene, er utgangspunktet Regjeringens opplegg med 200 mils soner, 50 mils undersoner og utvidelse av trålfrie soner, og opplegget gjelder i prinsippet hele Norskekysten.

Den første orienterende runden med samtlige av de mest berørte land ble fullført i november/desember i fjor.

La meg ta Storbritannia først. Der hadde vi det første orienterende møte med viseutenriksminister Ennals i London den 23. oktober. Vi ble da enig om at man skulle fortsette kontaktene på embetsmannsplan, og at vi i januar måned skulle overlevere utenriksdepartementet i London vårt avtaleutkast. I begynnelsen av januar fikk vi imidlertid beskjed om at man av prinsipielle grunner ikke ønsket noen slik formell overlevering av et avtaleutkast, men at man ad diplomatiske kanaler kunne ta imot et slikt utkast. Denne holdningsendring hos engelskmennene skyldtes en intern kompetansestrid innen EF. Her hadde man under arbeid et revidert opplegg for fiskeriordningen i EF, og det var strid både om fiskerettighetene innbyrdes mellom de enkelte EF-land og om hvem som skulle ha forhandlingskompetansen når det gjaldt de kommende forhandlinger med Norge - enten det skulle være bilaterale forhandlinger, eller kommisjonen skulle overta forhandlingene på vegne av medlemslandene.

Denne interne EF-strid har foreløpig umuliggjort reelle forhandlinger med Norge om disse spørsmål, men jeg hadde etter anmodning fra britene en personlig samtale med Ennals i London den 27. februar. Han meddelte meg da at det var vanskelig for Storbritannia å ta realitetsforhandlinger på det nåværende tidspunkt, fordi denne indre EF-kompetansestriden ennå ikke var løst. Han meddelte videre at han var innforstått med den timeplan jeg gav uttrykk for, nemlig at vi ikke kunne sitte på gjerdet og vente på en avgjørelse om forhandlingskompetansen - mens tiden gikk. Han gav videre uttrykk for at han regnet med at den innbyrdes EF-striden ville bli løst raskere enn man

(BW) ventet, slik at man - enten på det bilaterale plan eller fra EF-kommisjonens side - kunne være rede til forhandlinger med oss i mai/juni i år. Vi avtalte at vi skulle ha et nytt møte i New York under FN-sesjonen for å diskutere situasjonen.

Ennals meddelte videre under vår drøftelse at Storbritannia i prinsippet holdt meget sterkt fast på bilaterale drøftelser, som også er vårt hovedønskemål, men at han ikke kunne uttale seg om utfallet av den interne strid.

Når det gjelder forholdet til Sovjetunionen, har vi - som jeg tidligere har nevnt - hatt drøftelser med fiskeriminister Ishkov i Oslo fra 25. til 29. oktober. Vi har etter dette også hatt fortsatte kontakter med lederen for den sovjetiske havrettsdelegasjon, ambassadør Kolosovsky, som sammen med en av sine viseledere var her i Oslo i forrige uke - fra mandag til lørdag.

De samtalene som vi hadde med ambassadør Kolosovsky og hans lille delegasjon, angikk først og fremst generelle havrettsspørsmål forut for den kommende FN-konferanse. Det gjaldt visse prosedyrespørsmål, og det gjaldt særlig spørsmål om de emnene som hører under 3. komité - om havforurensninger og om vitenskapelige undersøkelser.

Kolosovsky meddelte oss at han på det nåværende tidspunkt i og for seg ikke hadde fullmakt til å ta opp realitetsdrøftelser om bilaterale grenseutvidelser, men han har villig til å høre på de norske syn og overbringe dem til fiskeriministeren, og han var også villig til å ta imot vårt utkast til en avtale og levere det videre til rette myndigheter. Vi overleverte avtaleutkastet den 5. mars og gav en inngående redegjørelse overfor den russiske delegasjon om våre standpunkt og våre planer for fiskerigrenseutvidelse. Det ble avtalt at vi skulle ha forhandlinger i Moskva i siste halvdel av mai måned, og det skulle da være realitetsdrøftelser.

Hva angår både den britiske og den sovjetiske innstilling, godtar de begge i prinsippet 200 mils økonomiske soner, men særlig sovjetrusserne er jo forholdsvis konservative og forsiktige når det gjelder en timeplan. Foreløpig tror jeg det er riktig å tro at russerne vil gå meget sterkt imot ensidige tiltak i hvert fall før Havrettskonferansen har avholdt sin New York-sesjon, og kanskje også før eventuelt ytterligere sesjoner av FNs havrettskonferanse er blitt avholdt.

Når det gjelder forholdet til EF, er det norske utgangspunkt at vi i prinsippet foretrekker bilaterale forhandlinger. Men vi har overfor medlemslandene og i Brussel også gitt uttrykk for at dersom

(BW) EFs medlemsland internt bestemmer at kommisjonen skal forhandle med Norge på vegne av medlemsstatene, er vi selvsagt villig til å inngå slike forhandlinger.

Den EF-striden som i dag pågår, bygger på en betenkning som EF-kommisjonen i løpet av siste måned har innlevert til Ministerrådet. Dette arbeidsdokumentet som kommisjonen har utarbeidet, har for så vidt fire hovedpunkter, nemlig at

EF-landene skal akseptere 200 mils økonomiske soner,

at EFs fiskeriordning skal forandres dithen at det skal være visse spesielle rettigheter for nasjonale fiskere i utsatte regioner,

at forhandlingskompetansen når det gjelder Norge, skal overtas av kommisjonen, og

senere har kommisjonen kommet med forslag om at det for medlemsstatene skal være en reservert nasjonal kystsone på 12 mil. Det vil altså si en vesentlig endring i fiskeriordningen i hvert fall etter 1982.

Kommisjonens forslag ble behandlet i Ministerrådet i begynnelsen av februar og 1. og 2. mars. EF-kommisjonens opplegg er omstridt - ikke når det gjelder prinsippet om 200 mils økonomiske soner, men det er omstridt for så vidt det gjelder disse reserverte kystsonene. Storbritannia og Irland hevder begge at 12 mils reserverte soner er altfor lite for dem, og at de her må ha betydelig større sikkerhet. Dessuten vil de foreløpig ikke gi EF-kommisjonen forhandlingskompetanse.

Det vi har valgt å gjøre i denne situasjonen, er at vi har presisert overfor både kommisjonen og de enkelte medlemsland at vi er i sterk tidsknapphet. Vi har videre besluttet å fremlegge bilaterale avtaleutkast for de landene det her gjelder - det er nå særlig Vest-Tyskland og Frankrike som står igjen.

Når det gjelder forholdet til kommisjonen for øvrig, har vi hatt uformelle kontakter med kommisjonen hele tiden, hvor vi har informert den om utviklingen, og vi skal ha en ny, mer formell kontakt med kommisjonen fredag førstkommende i Brussel.

Når det gjelder DDR, skal vi ha realitetsforhandling med minister Wange i Oslo den 30. mars, og vi har utarbeidet foreløpig avtaleutkast som er klart til overlevering.

Når det gjelder Polen, skal vi ha realitetsforhandling med utenrikshandelsminister Olszewski i

(BW) Oslo den 29. mars. Også overfor Polen vil vi på forhånd utarbeide et avtaleutkast.

Når det gjelder Portugal, har det vært embetsmannsmøter i Lisboa den 19. februar, og med Spania har vi hatt embetsmannsmøter i Oslo fra 1. til 3. mars. Vårt standpunkt er her at vi ikke ønsker - i hvert fall på det nåværende tidspunkt - å imøtekomme noen av de krav som disse to land har kommet med når det gjelder fiske innenfor en norsk 200 mils sone.

Når det gjelder Sverige, har vi hatt realitetsdrøftelser i Oslo med minister Lundqvist den 17. desember i fjor, og embetsmannsmøter i januar og februar måned. Jeg skal ha nye drøftelser med minister Lundqvist i Oslo i dag. Avtalen er ferdigbehandlet på embetsmannsplan. Det utestår to problemer som vi skal drøfte i dag. Det ene er avtalens varighet, og det andre er hvilke forpliktelser Norge eventuelt kan påta seg overfor vestkystfiskerne i form av mer bindende tilsagn.

Når det gjelder Island, har vi hatt kontakter med Islands ambassadør Hans Andersen ved forskjellige anledninger. Her er nå en avtale klar til undertegning.

For Finlands vedkommende har vi hatt visse drøftelser den 6. og 7. januar i Helsinki. Det er meget små interesser det her dreier seg om.

Med Canada har vi hatt forhandlinger i november/desember om norske fiskerirettigheter i kanadiske farvann. Her foreligger en avtale som er undertegnet, og som vil bli forelagt for Stortinget.

Når det gjelder USA og Mexico, fortsetter de løpende kontakter. Etter antydninger fra Norge har vi nå fått en anmodning fra den amerikanske utenriksminister, som ønsker en samtale i Washington eller New York i den nærmeste fremtid for å drøfte spørsmålet om vi skal ha noen slags fiskeriavtale mellom våre to land.

Hva avtaleutkastene angår, kan vi si at det for så vidt er tre typer hovedavtaler vi her arbeider med. Alle sammen bygger på 200 mils økonomiske soner, eventuelt med undersoner. Overfor visse grupper stater går vi inn for gjensidig fiskeadgang mellom 12 og 200 mil. Det gjelder først og fremst Storbritannia og USSR, og i noen grad Island og Danmark også innenfor 50 mil - bortsett fra trålfrie soner.

Også når det gjelder denne typen avtaler, har vi som det store utgangspunkt at kyststaten skal

(BW) ha den fulle suverenitet over fiskeaktivitetene. Kyststaten skal i prinsippet fastsette maksimal fangst, nasjonale kvoter, fangstredskap - skip og størrelser, og den skal ha jurisdiksjon slik at den selv skal håndheve sine lover og forskrifter. Melding om overtredelse skal skje gjensidig - i tilfellet Sovjet henvises til en fiskerisamarbeidsavtale mellom våre to land.

Disse avtalene skal ratifiseres etter godkjenning av Stortinget.

Når det gjelder varigheten for gjensidighetsavtalene, har vi antydet at de skal opphøre ved oppsigelse, uten noen fast årsfrist - altså ikke etter f. eks. 10 år, men ved oppsigelse.

Jeg vil presisere at for samtlige avtalers vedkommende - enten det gjelder disse gjensidighetsavtalene eller det gjelder den neste gruppe avtaler, avtalene om overgangsrettigheter - er det klart at disse utkastene er åpningsposisjoner fra norsk side med maksimale ønskemål, og vi kommer her naturligvis til å få meget harde forhandlinger.

Avtaler om overgangsrettigheter vil vi drøfte med Polen, DDR, Frankrike og Forbundsrepublikken Tyskland når det gjelder de nordlige områder, og med Nederland, Belgia og Danmark for Nordsjøproblematikken - med Danmark også i en viss utstrekning for så vidt gjelder Færøyene, Nord-Norge og kanskje også Grønland-spørsmålet i forholdet til våre fiskere.

Her tar vi også utgangspunkt i 200 mil, men vi deler opp i en indre 50 mils sone og en ytre 150 mils sone med forskjellig varighet. I den indre sonen vil vi tilstrebe meget kortvarige overgangsrettigheter og meget streng kontroll med det fiske som foregår. I den ytre 150 mils sone vil vi gå inn for overgangsrettigheter av noe lengre varighet, for øvrig med samme suverenitetsutøvelse som jeg antydet for gjensidighetsavtalene; nemlig at utgangspunktet er at Norge har full suverenitet og full jurisdiksjon over den virksomhet som foregår.

Sverige-avtalen representerer for så vidt en tredje gruppe avtaler, det er en slags nabolandsavtale. Der tar vi også utgangspunkt i 200 mil, eller midtlinjeprinsippet i Nordsjøen, men vi vil forsøke å gi de svenske vestkystfiskerne visse rettigheter i Nordsjø-området mellom Lindesnes og 62°N. Det vil bli full norsk jurisdiksjon - kvoter skal drøftes med Sverige på forhånd under hensyntagen til bevaringsbehov, nåværende svensk sone og fiske osv., men de skal fastsettes av Norge.

(BW) Varigheten er som jeg nevnte et omtvistet spørsmål. Vi har i denne avtalen også en såkalt Nordsjø-klausul. Problemet er at vi ikke vet hva EF-landene vil komme ut med når det gjelder Nordsjøen - om de plutselig vil anse denne som lukket EF-hav, hvor de forsøker å stenge flest mulig andre fiskere ute. I så fall vil det være meget bekymringsfullt for oss om vi skulle ha tatt tyngden av hele det svenske fisket, så her har vi tatt klare reservasjoner for fremtidige ordninger for Nordsjøen i det hele tatt.

Jeg vil verken komme inn på Canada-avtalen eller Islands-avtalen, som egentlig berører det norske fiske i kanadiske og islandske farvann, og som for så vidt hører inn under fiskeriministeren.

Det tredje spørsmål som jeg nevnte, var spørsmålet om en fullmaktslov. På vegne av Regjeringen redegjorde jeg ganske kort for dette spørsmål i Stortinget den 26. november. Utgangspunktet her er at vi i dag ikke har noen hjemmel for fiskerigrenseutvidelse ut over 12 mil. Vi har en viss hjemmel for å operere med trålfrie soner, men det er alt.

Det er lovteknisk nødvendig å få en hjemmel for at vi skal kunne etablere utvidede sonegrenser. Regjeringen har nå disse spørsmål oppe til behandling. Det vi her tenker oss, er en rammelov hvor det bestemmes at vi i prinsippet skal opprette økonomiske soner på 200 nautiske mil, at vi kan operere med undersoner på 50 mil, utvide de trålfrie soner, og at man eventuelt før dette trer i kraft, kan treffe midlertidige tiltak. Vi vil operere med fri overflyvning, fri skipsfart, og vi vil ikke prejudisere kontinentalsokkelens utstrekning. Men vi bygger for øvrig inn i denne loven all den myndighet til kyststaten som fremgår av de traktatutkast som nå foreligger i FNs havrettskonferanse.

Vi har arbeidet med en lovtekst, og det er nå besluttet at det skal nedsettes et utvalg som skal se på denne lovteksten for å komme med sin tilråding.

De spørsmålene av politisk karakter som da særlig melder seg for Regjeringen, og som den ennå ikke har tatt standpunkt til, er naturligvis for det første: Når skal man fremlegge en slik odelstingsproposisjon - skal den fremlegges tidligst mulig i denne stortingssesjonen, eller skal man vente til etter Stortingets åpning i oktober?

Når det gjelder innholdet av loven, vil svært mye gi seg selv. Det som derimot kan være politisk vanskelige spørsmål, er: Hvor store fullmakter skal Regjeringen ha når det gjelder å gå til

(BW) de konkrete utvidelser? - og: Skal de fullmaktene som gis Regjeringen, være fullmakter som skal utøves etter Stortingets uttrykkelige samtykke? Det er den slags problemer vi diskuterer, og som vi ennå ikke har løst.

Det er etter Regjeringens oppfatning viktig at man ganske snart har et slikt lovutkast ferdig, slik at en slik lov kan bli utferdiget på et opportunt tidspunkt. Dette først og fremst av forhandlingstaktiske grunner. Det er etter vår mening viktig når vi nå går inn i realitetsdrøftelser, at de stater vi forhandler med, forstår at dette er alvorlig ment, og at vi har hjemmel for å ta de skritt som er nødvendige på basis av forhandlinger eller andre beslutninger av de norske myndigheter.

Når det så gjelder det siste spørsmålet, dvs. redegjørelsen om Havrettskonferansen, starter altså den nye sesjon av Havrettskonferansen den 15. mars og varer til 7. mai. Det blir en ren arbeidssesjon - for så vidt en fortsettelse av Genèvesesjonen - hvor man går videre i arbeidet med å formulere konkrete artikkeltekster. For så vidt vil den instruks som ble gitt forrige gang, fortsatt gjelde.

I tiden mellom de to sesjoner har det vært hektisk intersesjonalt arbeid, særlig når det gjelder 3. og 2. komité, og spesielt i den gruppe hvor Norge har hatt formannen. 3. komité arbeider særlig med havforurensning og vitenskapelige undersøkelser, 2. komité med sjøterritorier, økonomiske soner, kontinentalsokler, streder og den slags ting.

Når det gjelder disse to komiteer, ligger nå på mange måter et kompromiss i luften på grunn av det intersesjonale arbeid. I 1. komité, som politisk er en meget delikat komité, er arbeidet ikke kommet fullt så langt - den behandler nemlig politisk vanskelige spørsmål som hva som skal skje når det gjelder havbunnen til de store havdyp, og spørsmålet om å opprette en ny internasjonal organisasjon med overnasjonale overtoner. Men også her har man begynt å ane muligheten for kompromiss.

Vi har også en fjerde hovedgruppe spørsmål som vi egentlig ikke har fått behandlet så detaljert foreløpig; det gjelder spørsmål om voldgift og andre fredelige måter for å løse tvister som oppstår i havrettsområdene. Det er også hovedspørsmål som vi nå må konsentrere oss om.

Jeg tror ikke det ville være riktig å antyde at vi skulle greie å få avsluttet arbeidet med en

(BW) havrettskonvensjon i denne forestående New York-sesjonen, som altså varer fra 15. mars til 7. mai. Norge har derfor arbeidet for at man skal avholde enda en sesjon i 1976. Dette er blitt vedtatt av Generalforsamlingen under den forutsetning at det kan ventes at man under den neste sesjonen vil kunne greie å avslutte arbeidet.

Tentativt arbeider byrået til konferansen for å ha en sesjon nr. 2 fra omkring 15. juli og ut første uke av september - en sesjon på åtte, ni uker. Vi håper at man ved en slik arbeidsmåte kan få ferdig en traktattekst i løpet av dette året, men det er vel ikke ubetinget sikkert at vi kan greie det.

(LR)

FORMANNEN: Jeg takker for redegjörelsen. För ordet gis fritt, må jeg gjöre oppmerksom på at arbeidsordningskomiteen er innkalt til et möte kl. 10, hvor en hel del av de tilstedeværende må delta. Det vil formodentlig sette en tidsramme for debatten.

PAUL THYNESS: Jeg vil bare kommentere ett punkt, nemlig spörsmålet om rammelov. Havrettsministeren forklarte dette noen sekunder efter at jeg hadde bedt om ordet, med at det var primært forhandlingstaktikk for å få andre land til å forstå at vi mente dette alvorlig. Jeg vil bare gjerne få bekreftet at det ikke eksisterer noen norsk eller folkerettslig nödvendighet av å ha en slik rammelov, men at det som skal foretas, kan foretas i kraft av Regjeringens alminnelige fullmakter, og at denne rammeloven for så vidt ikke er noen forhåndsnödvendighet for å komme frem til resultater.

ERLAND STEENBERG: Det gjelder fullmaktsloven. Kan Norge på bakgrunn av den någjeldende folkerett og någjeldende havrett etablere en slik lov, eller er gjeldende havrett på en eller annen måte til hinder for at man kan etablere en slik lov?

FORMANNEN: Önsker Kåre Kristiansen å komme inn på det samme?

KÅRE KRISTIANSEN: Ja, det var en liten merknad til det samme. Havrettsministeren var spesielt inne på dette med tidspunktet for fremlegging av en slik lov. Det kan vel bare bli refleksjoner man gjör seg. Jeg vil tro det vil virke slik at har man först lagt fram en slik lov, har man spent forventningene såpass höyt at det vel ikke bör gå for lang tid fra den blir vedtatt i Stortinget og til man har mulighet for å bruke den. Jeg skulle tro at dette er et moment man bör ha med. Dessuten vil det vel være slik at jo nærmere man kommer det tidspunkt da det er behov for å sette en slik lov i kraft, desto mer vil man vite om hvilke fullmakter man trenger. Dette er også et argument for ikke å fremlegge loven for tidlig.

Jeg er klar over at på den annen side vil det moment som havrettsministeren var inne på, nemlig önskeligheten av å kunne bruke en slik lov i forhandlingene, trekke i en annen retning. Jeg for min del föler meg ikke kompetent til å uttale meg om hvor sterkt dette er. Men jeg synes

(LR) de to andre momenter jeg nevnte, trekker i retning av at man venter noe.

FORMANNEN: Er det flere spörsmål eller bemerkninger omkring denne spesielle sak? Önsker havrettsministeren å kommentere dette med en gang?

STATSRÅD JENS EVENSEN: Ja, jeg vil gjerne det. Disse kommentarene er til veiledning for oss i arbeidet med et meget delikat spörsmål.

Når det gjelder representanten Thyness' bemerkning, vil jeg si at jeg formodentlig har uttrykt meg noe uklart. Loven fremmes ikke först og fremst som ren forhandlingstaktikk. Det klare faktum er at vi ikke kan utvide våre fiskerigrenser uten å ha en lov som gir myndighet til det. Av den grunn kan det være på sin plass i hvert fall når vi kommer til de senere stadier i forhandlingene, å kunne vise til at vi har denne fullmakten. Hvis vi skal vente til vi har brakt alle forhandlinger i havn, kan det meget lett tenkes at vi aldri får utferdiget bestemmelse om en ökonomisk sone. Å vente f.eks. til vi hadde den förste avtale ferdig, kan man kanskje si heller ikke vil være noe gunstig. For å sette disse avtalene i kraft, trenger vi hele lovmaskineriet, med den tid det tar.

Jeg vil også gjöre oppmerksom på at det jo ikke bare er overfor de land med hvem vi forhandler, det er viktig å ha en slik lov. Det er minst like viktig overfor land vi ikke kommer til å forhandle med, for å holde dem utenfor - land som Japan, Cuba, Spania, Portugal, Belgia, Romania og en rekke andre land. Her er det kanskje behov for å sette en lov i kraft på et forholdsvis tidlig tidspunkt og ta reservasjoner i relasjon til de land som vi er i forhandlinger med.

Jeg kan her med en gang komme inn på representanten Steenbergs spörsmål for å belyse dette. Det er i dag en rekke land som arbeider med å utferdige en slik lov, eller som alt har gjort det - en rekke land i Asia, en rekke land i Vest-Europa. Mexico har for så vidt om de ikke har utferdiget loven, allerede lovutkastet ferdig, og vil sette loven i kraft i begynnelsen av juni måned i år.

Når det gjelder USA, er forholdet at det er et vedtak om en lov både i Representantenes hus og i Sentatet - begge med overveldende flertall. De faller ikke helt sammen, slik at det nå er nedsatt en felleskomite for å utarbeide en felleslov om 200 mils ökonomisk sone. Det forhandles nå med presidenten om vedtakelse av loven. Det er lite trolig at presidenten nå vil nedlegge sitt veto. Opprinnelig regnet man med at presidenten

(LR) ikke ville bruke sitt veto hvis ikrafttredelsen ble satt til 1. juli neste år. Så fikk vi beskjed om at man gjennom forhandlinger hadde kommet fram til at hvis man satte ikrafttredelsen til 1. april neste år, ville presidenten ikke nedlegge veto. Nå fikk vi et nytt telegram for et par dager siden, og det synes å fremgå at loven skulle kunne tre i kraft 1. januar 1977. Hvis dette skjer, er det klart at det vil bli et voldsomt press på våre naturressurser i Nord-Norge. Jeg mener at det da ville være av vesentlig betydning å ha en lov som gir oss adgang til enten å utvide til 200 mil eller i hvert fall til å sette i verk midlertidige tiltak som vi nå ikke har adgang til. Det er således meget som taler for å få en lov.

Jeg ville være meget betenk over å skulle anbefale å vedta en slik lov för New York-konferansen eller under den. Får vi en annen sesjon i juli/august, synes jeg ikke det vil være psykologisk riktig , kanskje heller ikke saklig riktig, at Norge har utferdiget en lov för vi hadde forhandlet ferdig. Norge har en meget sentral posisjon i denne konferansen, og det er av avgjörende betydning at vi beholder den, slik at vi kan få et politisk og folkerettslig grunnlag for vår lovgivning. Og den bör vi ha i löpet av dette året.

Til representanten Kåre Kristiansen vil jeg si at jeg i og for seg er enig i at en altfor tidlig lov kan spenne forventningene om at vi står umiddelbart foran forhandlingslösning, for höyt. Det er et spörsmål vi må vurdere.

For övrig kan det vel også være riktig at lovens innhold i noen grad avhenger av de forhandlingsresultater vi får. Jeg tror ikke det er et vesentlig moment. Jeg tror at vi som utgangspunkt skal basere oss på idéen om 200 mils sone som nå foreligger i traktatutkastene for FN-konferansen, at det må være ledesnoren for vår lov, men naturligvis med visse muligheter for myndighetene til å få i stand smidige ordninger i henhold til avtaler med andre land som vi alle må være interessert i å få.

PAUL THYNESS: Bare en kort bemerkning. Statsråden nevnte lovmaskineriet. La meg bare få understreke at det er ikke så tungdrevet som man ofte får inntrykk av. I det öyeblikk det foreligger et klart behov for en slik lov, kan Stortinget om nödvendig arbeide meget raskt.

FORMANNEN: Jeg har et spörsmål av en helt annen art. I et fjernsynsprogram i forrige uke uttalte sjefen for Fiskerioppsynet at selv om det

(LR) blir innfört 200 mils sone, er ikke det ensbetydende med at dette blir en effektiv fiskerigrense. Eller for å si det på en annen måte: Det var spörsmål om Fiskerioppsynets kapasitet, og det han vel da tenkte på, var at selv om man innförer 200 mils ökonomisk sone, betyr ikke dette at man momentant vil måtte foreta et vakthold over hele dette området. Jeg vil be havrettsministeren forklare dette litt nærmere. Slik jeg oppfattet ham i dag, vil 200 mils ökonomisk sone bety at en eller annen form for norsk regime vil bli gjort gjeldende.

For eventuelt å få verifisert den andre mulighet: Kan det tenkes at man innen 200 mils ökonomisk sone reserverer större eller mindre arealer, hvor man sier at det kan være fritt fiske, uten at det vil bety noen påkjenning på det norske oppsynet? Jeg tror det kan være av en viss betydning å få dette klarlagt.

STATSRÅD JENS EVENSEN: La meg svare på det siste spörsmålet först. Hensikten med å opprette 200 mils ökonomiske soner er at norske myndigheter skal få kontroll over disse sonene når det gjelder fiskeressurser, fangstinnsatser og fangstredskaper. Det er selve idéen bak en utvidelse. Jeg tror ikke det overhodet kan bli aktuelt med - jeg holdt på å si - helt lovlöse soner innen dette området, hvor folk skulle kunne fiske som de ville. Det ville være helt i strid med önsket om å dekke alle de behov for utvidelse som foreligger.

Jeg har ikke sett fiskerioppsynssjefens uttalelse, men det er helt klart at med 200 mils ökonomiske soner ville vi få enorme havområder å kontrollere. Det vil dreie seg om havområder kanskje på et sted mellom 1 og 1½ mill. kvadratkilometer. Regjeringen har nå under behandling spörsmålet om midlertidige tiltak for raskest mulig å kunne styrke Fiskerioppsynet, bl.a. ved å leie fire, fem båter, få fly og helikoptre og den slags. Likevel tror jeg det er rimelig å anta at en kontroll med så svære områder ikke bare må baseres på ensidig norsk kontroll. Den må baseres på avtaler med de land vi tillater fiske, at disse land forsöker å etterleve disse avtalene. Hvis ikke tror jeg det hele meget lett kan bli nokså illusorisk, lett kan bli papirbestemmelser. Så jeg er for så vidt enig i at det er et stort problem for Fiskerioppsynet, og det må i fremtiden utbygges meget kraftig for at man skal få en effektiv beskyttelse.

IS

GUTTORM HANSEN: Når det gjelder den eventuelle loven, syns jeg situasjonen er slik at vi bör få denne loven, men vi bör få den på et tidspunkt som Regjeringen finner det er riktig å fremme den på, men selvfölgelig med en så rimelig frist at Stortinget kan få behandlet den. Jeg tror det er svært viktig at vi verken gjör dette for tidlig eller for sent, og det tror jeg faktisk bare Regjeringen sjöl nå kan vurdere, som har hånd om forhandlingene.

Når det gjelder det andre spörsmålet som ble reist her, overvåkingen av 200 mils ökonomiske soner, vet vi at dette vil bety en kolossal utvidelse av territoriet. Vi snakker jo her om områder som er omtrent fem ganger vårt eget landområde, og mesteparten av områdene ligger i nord. Jeg anser det for ganske fysisk umulig for Norge å kunne overvåke slike områder uten internasjonal aksept av sonen. Jeg tror det er det viktigste vi har å holde oss til, og det gjör at jeg for min del ser det som helt avgjörende viktig å få avtaler med de land som i særlig grad har interesser i våre områder, få disse landene til å akseptere og respektere. Det betyr ikke at vi ikke må bygge ut vårt oppsyn og vår overvåking i meget stor grad. Jeg tror vi må være forberedt på svært store ressursuttellinger til dette formål. Men det vil ikke være mulig, tror jeg, å tenke seg dette uten denne internasjonale aksept som vil ligge i en internasjonal havrettsordning.

BERGE FURRE: Det gjeld for så vidt eit anna tema. Havrettsministeren nemnde at det var overlevert ein del avtaleutkast til forhandlingspartane på ymse tidspunkt, og eg har hug til å spörja om han kunne koma litt nærare inn på innhaldet av dei. Han nemnde i to samanhengar at det var snakk om ei indre sone på 50 mil der ein tilbaud på gjensidig basis etter måten nokså korte overgangsperiodar. Eg kunne ha hug til å veta kva som ligg i "korte". Vidare var det snakk om lengre overgangsordningar når det gjeld 200 mil. Eg kunne ha hug til å veta kva som ligg i "lengre".

Eg kunne og ha interesse av å veta korleis avtaleutkasta nærare er utforma, om dei baserer seg på visse årlege fiskekvanta. Eg går ut frå at det er det det dreier seg om, og har interesse av å få det stadfest og korleis desse kvanta står i forhold til dei kvanta desse nasjonane fiskar innanfor desse sonene i dag.

ME

FORMANNEN: Tiden går. Er det flere som önsker ordet, eller kan vi gi havrettsministeren ordet til en avsluttende bemerkning og også for å svare på Berge Furres spörsmål?

STATSRÅD JENS EVENSEN: Som jeg nevnte, varierer disse avtalene noe avhengig av hvilke av de to store hovedgrupper det dreier seg om, om det er land hvor vi har gjensidige fiskeinteresser, som USSR, Storbritannia, eller det er land som vi egentlig kommer med ensidige ytelser til, land som tidligere har fisket i områdene, og i det siste tilfelle er det da en avvikling av fisket som tilsiktes. I begge tilfelle er det som foreligger, i virkeligheten det jeg vil kalle förste embetsmannsutkast; jeg har selvsagt vært med på å utarbeide dem, men det er utkast som er et förste forhandlingsutspill, og de bygger 100 pst. på det ökonomiske sone-begrep, slik vi finner det i den nåværende avtaletekst. Når det gjelder denne gruppe 2, DDR, Polen, Vest-Tyskland, Frankrike f.eks., hvor det er snakk om overgangsrettigheter som vi avtrapper, der opererer vi for det förste med 50 mils soner og med 200 mils soner. Jeg kan nevne at som utgangspunkt er avtrappingen i 50 mils sonen for vårt vedkommende satt meget kort, vi har satt datoer. Jeg kunne antyde her uten at man skal være bundet av det, at det dreier seg om et sted mellom to og et halvt og tre år for den indre sone. Når det gjelder den ytre 150 mils sonen, regner vi for så vidt med dobbelt så lang tid. Vi kommer til å kjempe meget hardt her, men vi må likevel finne oss i at det må foreligge et visst prutningsmonn hvis man skal ha mulighet for å komme fram til avtaler med en rekke meget betydelige stater i Europa.

FORMANNEN: Flere har ikke forlangt ordet, og havrettsministerens redegjörelse blir tatt til etterretning med de vanlige forbehold.

Mötet hevet kl. 9.55.